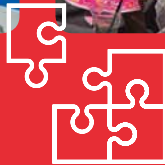

Esprit Scholen

Onderwijsmanifest 2013-2017

esprit
SCHOLEN

Onderwijs in een internationale context met **couleur locale**

Dit onderwijsmanifest maakt duidelijk hoe **Esprit Scholen** zich de komende jaren **strategisch positioneert**. Het beschrijft wat voor een **onderwijsorganisatie** wij willen zijn, wat we **belangrijk vinden**, wat we willen bereiken en hoe we ons onderscheiden. Het geeft **richting, focus** en is de **verbindende schakel** tussen de scholen.

En het legitimeert keuzes en besluiten. Daarnaast gebruiken we het **onderwijsmanifest als leidraad** om de **dialog** te voeren over goed onderwijs. Intern, en extern met onze belanghebbenden.

REFLECTIE ONDERWIJSMANIFEST 2008-2012

In 2008 heeft Esprit Scholen in het 1^e onderwijsmanifest duidelijk gemaakt vanuit welke waarden wij vorm willen geven aan onderwijs in een internationale, dynamische en multiculturele wereldstad als Amsterdam.

Uit alle reflectie op de periode 2008-2012 blijkt dat het onderwijsmanifest richting geeft aan het handelen in onze verschillende scholen en de keuzes die we maken. Zoals de keuzes voor de opleidingsschool en internationalisering. De lokale operationalisering – hoe ziet het onderwijs er in de verschillende scholen uit – staat hierbij voorop. Uitgangspunt is dat we aansluiten op de ontwikkelingen die in de school plaatsvinden en dat elke school bij het operationaliseren van het onderwijsmanifest verschillende accenten kan leggen die passen bij de leerlingen en de omgeving.

KLEINSCHALIGHEID IN GROTER VERBAND, HET GEBEURT IN DE SCHOLEN!

Esprit Scholen vervolgt de komende jaren de ingeslagen weg van het 1^e onderwijsmanifest. En wij gaan verder met onze inkleuring op het niveau van de scholen en hun omgeving: **couleur locale** voor elke Esprit school. Met daarbij ook aandacht voor de verbinding en het groter verband, wat onze onderwijsorganisatie sterker maakt en ruimte biedt voor innovatie.

Daarom geven we aan dit manifest het motto mee: ***Kleinschaligheid in groter verband, het gebeurt in de scholen!***

Dit onderwijsmanifest wil duidelijke kaders, verbinding en inspiratie bieden en doet een appèl op de eigen kwaliteiten en het ontwikkelvermogen van de verschillende scholen en de professionals die daar werken. Dit onderwijsmanifest beoogt **niét** de gegeven kaders te operationaliseren. Wij zijn ervan overtuigd dat dat het domein van de docent is. Anders gezegd: dit onderwijsmanifest gaat niet over wat er in de klas gebeurt maar wil er wel de basis voor leggen.

Missie, visie en integriteit

MISSIE

Uitgangspunt bij alles wat Esprit Scholen doet en besluit is de betekenis van ons handelen voor onze leerlingen. Wij beschouwen het als onze opdracht om hoogwaardig onderwijs te bieden in optimale leeromgevingen, om jonge mensen voor te bereiden op vervolgonderwijs en een volwaardige deelname aan de samenleving.

VISIE OP LEREN EN ONTWIKKELEN

Leren vindt op verschillende manieren en overal plaats. Thuis, buiten en vooral op school. Leren houdt niet op na school, maar gaat een leven lang door. Iedere leerling is anders, leert anders en leert andere dingen. Uitgangspunt bij het ontwerpen van leeromgevingen is in de eerste plaats dat de leerling actief kennis en inzicht opdoet in interactie met de omgeving.

Esprit Scholen vindt het belangrijk dat het leren zoveel mogelijk plaatsvindt in een aan de werkelijkheid ontleende context. Docenten in de klas staan aan het roer en in de wind. Uitvoering, ontwikkeling en onderzoek van het onderwijs vinden plaats op de plek waar geleerd wordt. Waar de interactie tussen leerling en docent plaatsvindt en waar de kwaliteit van ons onderwijs bepaald wordt. Wij streven naar een leer- en werkomgeving die voor alle betrokkenen attractief, grijpbaar en betekenisvol is. De sterkste organisatie en de beste resultaten ontstaan vanuit het maximaal ontwikkelen van de talenten van mensen.

INTEGRITEIT

Wij doen ons werk integer en zorgvuldig. We gedragen ons naar de wetten en regels die op onze onderwijssector van toepassing zijn en doen ons uiterste best ons vak en sector in ere te houden. Met 6 pijlers als motiverende en morele basis, kennen en nemen we verantwoordelijkheid voor onze rol en leveren we onze bijdrage aan de Amsterdamse samenleving.

De 6 pijlers van Esprit Scholen

VOOR AUTONOMIE EN VERBINDING

Bij alles wat Esprit Scholen doet en besluit, vragen wij ons steeds af wat de betekenis ervan is voor onze leerlingen.

We beschouwen het als onze maatschappelijke opdracht om jonge mensen voor te bereiden op een volwaardige deelname aan de samenleving en hoogwaardig onderwijs te bieden. Dit lukt alleen met de betrokkenheid van bewaarde docenten, leerlingen en ouders.

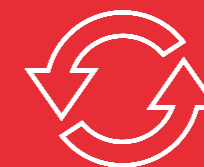
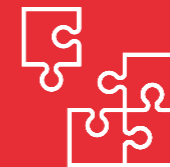
Het bestuur en managementteam van Esprit Scholen hechten grote waarde aan de autonomie van de scholen die deel uitmaken van Esprit. En bieden daarom veel professionele ruimte. Het lesgeven, het onderwijs, het gebeurt immers in de scholen.

Ons uitgangspunt is dat docenten professionals zijn met de daarbij behorende autonomie. Wel zijn er kaders nodig waarbinnen die professional kan excelleren. Want ruimte zonder grenzen is slechts ledigheid. Naast de autonomie van de scholen kiezen we ook voor verbinding: kleinschaligheid in een groter verband. Dat maakt onze organisatie stabiel en sterk en biedt ruimte voor innovatie.

Het strategisch beleid is vertaald in 6 pijlers. Met deze pijlers laten we zien wat we belangrijk vinden, welke keuzes we maken en hoe we ons onderscheiden.

DE 6 PIJLERS

- 1 **Kwalitatief hoogwaardig onderwijs**
- 2 **Internationalisering**
- 3 **School en omgeving, school in verbinding**
- 4 **Werkgeverschap en werknemerschap**
- 5 **Onderwijskundig leiderschap**
- 6 **Rekenschap en integriteit**

Kwalitatief hoogwaardig onderwijs

1

Bij Esprit Scholen draait alles om het leren van onze leerlingen. Bij alles wat wij doen vragen we ons steeds af of dat bevorderend of belemmerend is voor dat leren. De Esprit scholen willen hoogwaardig onderwijs bieden, op basis van onze waarden en op een manier die waardevol is voor onze leerlingen. Nederland wil tot de top van kenniseconomieën in de wereld behoren. In zo'n kennissamenleving valt er veel te weten. Leerlingen moeten daarom veel leren. Leren vindt op verschillende manieren en overal plaats. Thuis, buiten en vooral op school. Leren gaat een leven lang door. Iedere leerling is anders, leert anders en leert andere dingen.

De wereld van onze leerlingen verandert ingrijpend, zeker in de internationale context van de stad Amsterdam, en onze leerlingen en hun ouders stellen andere eisen aan het onderwijs. Dat heeft consequenties voor het lesgeven en de scholen. Esprit Scholen neemt maatschappelijke verantwoordelijkheid en zorgt voor een voorzieningenaanbod dat beantwoordt aan de onderwijsbehoefte in Amsterdam. Wij bieden onderwijs voor de meest talentvolle én de meest kwetsbare leerling. Bijvoorbeeld door enerzijds een aantrekkelijk en geprofileerd basisonderwijs en ook vwo-aanbod te bieden. Anderzijds door ook expliciet te kiezen voor innovatief en

sterk praktijk- en vmbo-onderwijs, door vorm te geven aan een Beroepscollege West en door de beschikbaarheid van internationaal onderwijs voor de stad Amsterdam.

Esprit Scholen ontwerpt leeromgevingen die recht doen aan verschillen tussen leerlingen, verschillende culturen, talen, intelligenties, leerstijlen en oriëntaties. Ons uitgangspunt bij het ontwerpen van leeromgevingen is dat de leerling actief kennis en inzicht opdoet in interactie met de omgeving. Het leren vindt zoveel mogelijk plaats in een aan de werkelijkheid ontleende context. Wij vinden het noodzakelijk om condities te scheppen opdat onze leerlingen nu en in de toekomst kunnen meedoen in de samenleving.

Informatietechnologie, zo ook het gebruik van sociale media, zien we als belangrijk middel om maximaal te differentiëren en het onderwijs aantrekkelijk te maken. En bovenal om onze leerlingen de beoogde mogelijkheid te bieden om actief te participeren in de samenleving.

Aantrekkelijk onderwijs betekent voor Esprit Scholen ook aantrekkelijke schoolgebouwen, vorm geven aan duurzaamheid en een gezonde leer-, werk- en leefom-

geving bieden om goed te kunnen leren en werken. Wij gebruiken zoveel mogelijk duurzame materialen die het milieu zo min mogelijk belasten. Schoolkantines leveren gezonde producten. We stimuleren onze leerlingen en medewerkers veel te sporten en te bewegen.

Esprit Scholen vindt de relatie tussen docent en leerling van cruciaal belang voor hoogwaardig onderwijs. Wij tonen vertrouwen in de ontwikkeling en de talenten van onze leerlingen. Docenten kennen hun leerlingen goed, ze staan voor de leerlingen klaar en tonen oprechte belangstelling voor hun leefwerelden. **Verbinding vindt plaats.**

In de behoefte aan competentie bij leerlingen biedt Esprit Scholen ze uitdaging, ruimte, grenzen en ondersteuning bij het experimenteren en uitproberen. Autonomie bieden wij door te respecteren dat iedere leerling zijn eigen ontwikkeling realiseert, de leerling als actor, en door respect te hebben voor de uniciteit en eigenheid van iedere leerling.

Werken aan onderwijskwaliteit heeft in veel scholen een enigszins impliciet karakter. Esprit Scholen vindt dat

onderwijskwaliteit niet ophoudt bij formeel papier en data; tekst op papier is tastbaar en geeft daarvoor vaak schijnzekerheid. Op de scholen en tijdens de lessen geven medewerkers uiteindelijk betekenis aan wat op papier staat. Deze betekenisgeving bepaalt vervolgens het daadwerkelijke gedrag en wat er in de klas gebeurt.

Esprit Scholen wil bij het ontwikkelen van onderwijskwaliteit een vitale verbinding tot stand brengen tussen formeel beleid en het lesgeven, tussen waarneembare gedragingen en onderliggende drijfveren. **Docenten in de klas staan daarbij aan het roer en in de wind.** Onderzoek, ontwikkeling en uitvoering vinden plaats op de plek waar geleerd wordt. Waar de interactie tussen leerling en docent plaatsvindt en waar de kwaliteit van ons onderwijs bepaald wordt. Onze docenten geven sturing aan dit proces en leggen daar ook rekenschap over af.

Internationalisering

2

De Amsterdamse leerling van vandaag is de wereldburger van morgen. Het is daarom de ambitie van Esprit Scholen de rijkdom aan culturele verscheidenheid te benutten voor meer sociale cohesie en actief wereldburgerschap. Internationalisering biedt veel kansen voor de toekomst, is onderscheidend en aantrekkelijk voor leerlingen en ouders.

Esprit Scholen maakt gebruik van de Amsterdamse diversiteit en multiculturaliteit en speelt daar op in. Wij reageren actief op globalisering en invloeden uit andere landen en stemmen ons onderwijs daarop af. In ons internationaliseringsprogramma is zichtbaar hoe we deze ambities vertalen naar onze onderwijspraktijken.

Dankzij onze unieke combinatie van scholen en type leerlingen is Esprit Scholen kansrijk om het onderwijs ingrijpend te internationaliseren. Vroeg-talenonderwijs op onze basisscholen, onderwijs aan nieuwkomers in Amsterdam, tweetalig vwo, versterkt Engels op het praktijk- en vmbo-onderwijs en een groeiende internationale school.

Al onze leerlingen hebben te maken met de toenemende internationalisering van Amsterdam. Nu, maar ook straks

bij vervolgonderwijs en als zij gaan werken. Wij passen ons onderwijs hierop aan, bereiden onze leerlingen voor in de lessen, in een internationale klas en schoolomgeving, met versterkt Engels en internationale programma's. We benoemen competenties en waarneembaar gedrag bij leerlingen. We maken verbindingen tussen onze scholen, leerlingen, Amsterdam en de wereld. We streven naar duurzame verbindingen, ook over de grenzen heen. Sociale media zetten we intensief in hiervoor.

Internationalisering als pijler heeft ook veel invloed op docenten. Diversiteit benutten. Personeelsbeleid dat de pijler internationalisering versterkt. Esprit Scholen bereidt de medewerkers voor door onder andere Engelse cursussen en trainingen in het centre of expertise aan te bieden dat is opgezet om de kennis en ervaring op de scholen te versterken en de samenwerking tussen de scholen te verstevigen.

School en omgeving, school in verbinding

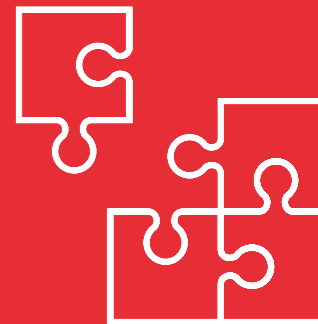
3

Esprit Scholen ziet het voor de ontwikkeling van onze leerlingen als een randvoorwaarde dat ze worden gezien en uitgedaagd. Dat hun wordt gevraagd hoe zij zich voelen en wat zij zouden willen. Dat zij worden gecorrigeerd, verzorgd en geholpen of juist met rust worden gelaten. Waar, wanneer of door wie dat gebeurt, zijn instrumentele vragen. Het is voor leerlingen niet interessant wie zich vanuit welke professionele discipline, organisatie of bekostigingsstroom met hen bezighoudt. Het gaat erom dat het gebeurt als het nodig is.

Daarbij is het prettig en overzichtelijk als het niet te veel volwassenen zijn die zich professioneel met een leerling bezighouden. De bijdragen aan de ontwikkeling van leerlingen zijn volgens ons dan ook het meest effectief als die niet versnipperd en verkokerd plaatsvinden, maar in samenhang en afstemming. Samen met onze partners nemen wij de verantwoordelijkheid voor passend onderwijs. Wat ons betreft mag geen kind buiten de boot vallen.

Esprit Scholen vindt het belangrijk dat school en thuis geen gescheiden werelden zijn. Dat er een verband

bestaat tussen het leven op school en dat in de buurt of gemeenschap. En dat school en andere partijen en organisaties die zich op leerlingen en jongeren richten, elkaar weten te vinden. Daarom werken wij nauw samen met andere organisaties om onze reguliere taken uitstekend te vervullen. En werken we zo ook in samenhang om onze bredere maatschappelijke opdracht te realiseren.

Werkgeverschap en werknemerschap

4

De opvatting dat de krachtigste samenwerkingsverbanden in een kenniseconomie gebaseerd zijn op wederzijdse aantrekkelijkheid wint terrein. Een verbinding houdt stand zolang deze voor de betrokkenen aantrekkelijk is. Een medewerker is waardevol voor een organisatie zolang deze aantrekkelijk is voor het werk dat in deze organisatie gedaan moet worden. Een organisatie is aantrekkelijk voor een medewerker zolang deze de mogelijkheid krijgt betekenisvol werk te doen, interessante professionele contacten heeft en talenten verder kan ontwikkelen en benutten.

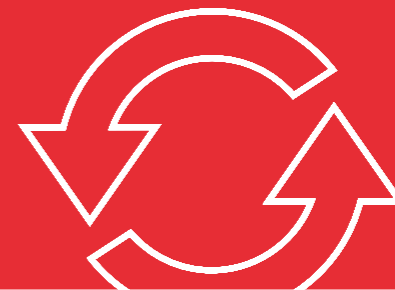
Esprit Scholen werkt aan samenwerkingsverbanden die niet louter gebaseerd zijn op macht, controle of contract, maar op een gezamenlijke ambitie die attractief, grijpbaar en betekenisvol is voor medewerkers en organisatie. Wij werken in teams. We zijn ervan overtuigd dat werken in teamverband de ontwikkeling van het onderwijs, de begeleiding van leerlingen en studenten en de professionalisering van medewerkers bevordert. En met deze werkwijze de sterkste organisatie ontstaat.

Esprit Scholen gelooft in haar professionals en verwacht daar ook veel van. De lat ligt hoog. Omdat de kwaliteit van een onderwijssysteem nooit de kwaliteit van de docenten kan overstijgen, vinden wij structurele aandacht voor professionalisering van docenten van groot belang. In het bijzonder vanwege de grote invloed van leraren op het leerresultaat van hun leerlingen. We onderkennen daarom het belang en de urgentie van deskundigheidsbevordering in het onderwijs. We hebben niet alleen behoefte aan ervaren professionals, maar ook en misschien wel meer, aan professionals die regelmatig reflecteren op hun ervaringen. Reflectie betekent vragen stellen en antwoorden zoeken. We maken in onze onderwijspraktijk tijd en ruimte voor die reflectie.

Esprit Scholen heeft er belang bij dat medewerkers zich ontwikkelen. Maar leren en ontwikkelen gaat niet onder dwang of wanneer iemand anders dat belangrijk vindt. Het lukt alleen als het thematiek betreft waar medewerkers warm voor lopen, die hen boeit en nieuwsgierig maakt en die relevant, herkenbaar en toepasbaar is. Daarom bieden wij onze medewerkers een omgeving waarin werken en leren samen kunnen gaan. Waarin

medewerkers bezig kunnen zijn met vraagstukken die hen boeien en die het toepassen van nieuwe kennis en technologieën stimuleert. Een dergelijke aantrekkelijke omgeving stimuleert medewerkers hun kwaliteiten optimaal te ontwikkelen en benutten.

Tegen deze achtergrond evalueren we regelmatig de wederzijdse aantrekkelijkheid en stemmen we ons HRM-beleid daarop af. Daarom kennen we ook grote waarde toe aan de opleidingsschool en de academische opleidingsschool. Studenten die tijdens hun opleiding ervaring opdoen in de school blijken een impuls te geven aan onderwijsvernieuwing en schoolontwikkeling. En de academische opleidingsschool helpt docenten onderzoeksvaardigheden te ontwikkelen die zij nodig hebben voor de reflectie op hun praktijk.

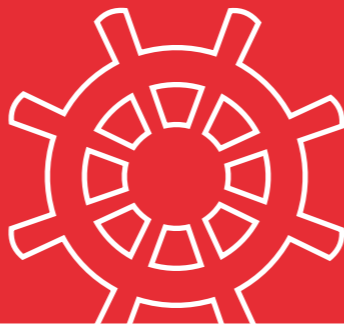
Onderwijskundig leiderschap

5

Bij Esprit Scholen spelen **voorbeeldige (school)leiders** een belangrijke rol. Niet omdat zij het beter weten, maar omdat zij in staat zijn de kennis, passie en ervaring van de professionals te activeren en hen uit te nodigen en uit te dagen topkwaliteit te leveren. De beste leiders zijn volgens ons vooral **moedige mensen**. Ze zijn zelf moedig en ze zijn bovendien in staat om anderen van moed te voorzien. Moed wordt ontleend aan het besef dat jongeren in het vigerende onderwijssysteem niet volledig tot hun recht komen en dat dit zonde is van alle kostbare tijd en energie. Dankzij de moed en durf van leiders om te breken met bestaande praktijken, verworvenheden en vrijblijvendheden, kunnen wij **het verschil maken en beter onderwijs bieden**.

Tegen deze achtergrond verwachten we in onze scholen onderwijskundig leiderschap. Onze leidinggevenden dagen medewerkers uit te groeien en eigen verantwoordelijkheid te nemen. Zij zorgen ervoor dat ze het leiderschap verdelen en verspreiden in de organisatie en dat er een collectieve gerichtheid op leren ontstaat. Succesvolle leidinggevenden weten de betrokkenheid en de participatie van leerlingen, ouders, medewerkers en andere stakeholders te vergroten. Het zijn onderwijskundige leiders die de samenwerking

tussen docenten zodanig bevorderen dat er in het onderwijs een betere aansluiting en meer samenhang ontstaat. En zij delen een visie op goed onderwijs, realiseren een effectieve en efficiënte organisatie en richten de **focus op opbrengstgericht werken**.

Rekenschap en integriteit

6

Esprit Scholen vindt dat transparantie en verantwoording vanzelfsprekend zijn voor het verantwoord en effectief aanwenden van **publieke middelen**. De context van de school is het vertrekpunt. Verantwoording over de gemaakte analyses en keuzes, de gepleegde inspanningen, geboekte resultaten en uitgaven, leggen wij daarom eerst en vooral op lokaal niveau af.

We maken duidelijk wat de ambities zijn als onderdeel van de reguliere verantwoordingscyclus op onze scholen. De voortgang van de realisatie volgen we regelmatig. We doen er verslag van en leggen daarover in alle openheid rekenschap af.

Esprit Scholen legt de verantwoordelijkheden laag in de organisatie. Schoolleiders en docenten zijn verantwoordelijk voor resultaten. Dit vraagt om **zelfstandig en zelfbewust opererende medewerkers** die hun professionele ruimte kennen waarin ze de verwachte resultaten dienen te behalen. In dit beleid passen **geen strikte regels**. Die nodigen eerder uit de grenzen van het acceptabele op te zoeken dan om ze te bewaken.

Esprit Scholen streeft naar een cultuur waarin het logisch en normaal is dat het eigen belang in werktijd wijkt voor het belang van de leerlingen en de school. Wij vinden een cultuur waarbij je jezelf of anderen bevoordeelt, onfatsoenlijk.

We spreken elkaar aan op zaken die te maken hebben met integriteit. Dat doen we top-down, bottom-up en natuurlijk direct tussen collega's. Openheid en transparantie zijn de eerste voorwaarden om integriteit te laten zijn wat het hoort te zijn: een normaal aspect van het werken bij Esprit Scholen.

Werken en leren bij Esprit Scholen, dat betekent onderwijs geven en krijgen in een internationale context met couleur locale met als motto: ***Kleinschaligheid in groter verband, het gebeurt in de scholen!***

Centraal Bureau Esprit Scholen

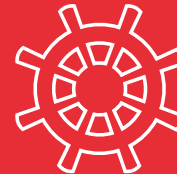
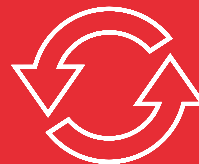
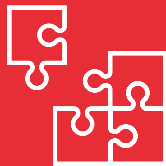
Prinses Irenestraat 59

1077 WV Amsterdam

020 - 585 48 11

www.espritscholen.nl

© 2013 Esprit Scholen

esprit
SCHOLEN